

नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी (UIDF)
योजनेंतर्गत राष्ट्रीय आवास बँकेकडून उपलब्ध
होणा-या कर्जनिधीबाबत कार्यपद्धती / मार्गदर्शक
तत्वे निश्चित करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक-संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.५२/अर्थबळ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक- १५/०९/२०२५

वाचा:- १) शासन निर्णय क्रमांक-संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.५२/अर्थबळ, वित्त विभाग, दिनांक.०४/०९/२०२४,
२) राष्ट्रीय आवास बँकेने नागरी पायाभूत योजना (UIDF) निधी राबविण्यासाठी दिलेली
मार्गदर्शक तत्वे.

प्रस्तावना

मा.मंत्रिमंडळाने दि.१९.१२.२०२३ रोजीच्या बैठकीत राज्यातील शहरी भागातील नगरपालिका, महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये पायाभूत सुविधा निर्माण करण्यासाठी राष्ट्रीय आवास बँकेकडून प्रतिपूर्ती कर्ज घेण्याच्या “नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी” योजनेस मान्यता दिली आहे. या योजनेंतर्गत हाती घेण्यात येणा-या कामांना/प्रकल्पांना मंजूरी देण्यासाठी व योजनांचे संनियंत्रण करण्यासाठी मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली वित्त विभागाच्या दिनांक ०४/०९/२०२४ च्या शासन निर्णयान्वये उच्चस्तरीय समिती गठीत करण्यात आली असून समितीची कार्ये निश्चित करण्यात आली आहेत. केंद्र शासन व राष्ट्रीय आवास बँकेमार्फत वेळोवेळी देण्यात आलेल्या निर्देशानुसार “नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी (UIDF)” योजना राबविण्यास मान्यता दिली आहे तसेच संदर्भ क्र.२ अन्वये राष्ट्रीय आवास बँकेने नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी (UIDF) राबविण्यासाठी मार्गदर्शक तत्वे जाहीर केली आहेत.

राष्ट्रीय आवास बँकेकडून प्राप्त होणा-या कर्जाकरिता कार्यपद्धती/मार्गदर्शक तत्वे निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

१. ग्रामीण पायाभूत विकास निधीच्या (RIDF) धर्तीवर शहरी भागातील पायाभूत सुविधा विकासाकरिता “नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी (UIDF)” योजनेंतर्गत सुरु असलेली कामे/पूर्ण झालेल्या पात्र कामांकरिता राष्ट्रीय आवास बँकेकडून कर्जनिधी उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. राष्ट्रीय आवास बँकेकडून नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी (UIDF) योजनेंतर्गत प्राप्त होणा-या कर्जनिधीबाबत खालील प्रमाणे कार्यपद्धती/मार्गदर्शक तत्वे निश्चित करण्यात येत आहेत:-
  - i) राष्ट्रीय आवास बँकेकडून प्राप्त होणारी कर्जाची रक्कम ही स्वतंत्र कर्ज म्हणून समजण्यात येईल व या कर्जावरील व्याज दर व दंडनीय व्याज दर या बाबतच्या तरतुदी राष्ट्रीय आवास बँकेच्या वेळोवेळी निर्गमित होणा-या मार्गदर्शक सूचनानुसार लागू राहतील.
  - ii) राष्ट्रीय आवास बँकेकडून प्राप्त कर्जाच्या मुदलाची व व्याजाची अर्थसंकल्पीय तरतूद तसेच दंडनीय व्याजाची तरतूद नगर विकास विभागाकडून करण्यात येईल व राष्ट्रीय आवास बँकेकडून प्राप्त होणा-या कर्जाची परतफेड नगर विकास विभागामार्फत राष्ट्रीय आवास

- बँकेच्या वेळोवेळी निर्गमित होणा-या मार्गदर्शक सूचनानुसार करण्यात येईल.
- iii) राष्ट्रीय आवास बँकेकडून प्रकल्पास मंजुरी प्राप्त झाल्यानंतर राष्ट्रीय आवास बँकेच्या वेळोवेळी निर्गमित होणा-या मार्गदर्शक सूचनानुसार परिचालन (Mobilization Advance) वितरीत करण्यात येईल.
- iv) सदर कर्ज हे प्रतिपूर्ती स्वरूपाचे असल्याने, प्रथम नगर विकास विभागाने झालेल्या खर्चाचे प्रतिपूर्ती दावे राष्ट्रीय आवास बँकेकडे सादर करावेत. व राष्ट्रीय आवास बँकेकडून प्राप्त कर्ज, कर्जाची परतफेड व त्यावरील व्याजाची परतफेड करण्याकरीता नवीन लेखाशिर्ष घेण्याची जबाबदारी नगर विकास विभागाची राहिल.
- v) नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी (UIDF) या योजनेंतर्गत प्राप्त होणाऱ्या कर्जाकरीता “नोडल अधिकारी” म्हणून उप सचिव (अर्थबळ), वित्त विभाग यांची नियुक्ती करण्यात येत आहे.
- vi) या योजनेसंदर्भात नोडल विभाग म्हणून वित्त विभाग, नगर विकास विभाग व राष्ट्रीय आवास बँक यांच्यामध्ये झालेल्या करारनाम्यातील अटी व शर्तीचे पालन करण्याची जबाबदारी तिन्ही प्राधिका-यांची राहिल.
- vii) राष्ट्रीय आवास बँकेकडून प्राप्त होणा-या कर्जनिधीस भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २९३(३) अन्वये केंद्र शासनाकडून सहमती घेण्याची कार्यवाही वित्त विभागाकडून करण्यात येईल नगर विकास विभागाकडून प्राप्त होणारे प्रतिपूर्तीचे दावे राष्ट्रीय आवास बँक (NHB) यांच्याकडे सादर करण्याची जबाबदारी नोडल अधिकारी म्हणून वित्त विभागाची राहिल.
- viii) राष्ट्रीय आवास बँकेकडून प्राप्त होणाऱ्या कर्जाची पोच नगर विकास विभागाकडून राष्ट्रीय आवास बँकेला देण्यात यावी व त्याची प्रत वित्त विभागास पृष्ठांकित करण्यात यावी.
- ix) राष्ट्रीय आवास बँकेकडून प्राप्त कर्जाची मुदल व व्याजाची परतफेड विहीत दिनांकाला करणे व कर्ज योजनेशी संबंधित शासनाशी व राष्ट्रीय आवास बँकेकडे पत्रव्यवहार करणे, राष्ट्रीय आवास बँकेकडून प्राप्त होणा-या सूचना तसेच संदर्भ प्राप्त करणे. राष्ट्रीय आवास बँकेकडून प्राप्त कर्ज, कर्जाच्या परतफेड व त्यावरील व्याजाची माहिती शासनास सादर करण्याची जबाबदारी नगर विकास विभागाची राहिल.
- x) योजनेमध्ये वेळोवेळी होणारे बदल तसेच योजनेच्या अटी व शर्ती मधील बदलांची माहिती विनाविलंब वित्त विभागास अवगत करून देण्याची जबाबदारी नगर विकास विभाग व राष्ट्रीय आवास बँकेची राहिल.
- xi) नागरी पायाभूत सुविधा विकास निधी (UIDF) या योजनेंतर्गत मंजूर प्रकल्पासंबंधीचे परीक्षित लेखा विवरणपत्रे राष्ट्रीय आवास बँकेच्या वेळोवेळी निर्गमित होणा-या मार्गदर्शक सूचनानुसार राष्ट्रीय आवास बँकेला सादर करणे. राष्ट्रीय आवास बँकेकडील कर्जाची जमा व खर्च तसेच व्याजावरील खर्च याबाबतचा लेखा व ताळमेळ घेऊन शासनाला सादर करण्याची जबाबदारी नगर विकास विभागाची राहिल.
- xii) राष्ट्रीय आवास बँकेकडील प्राप्त कर्ज, कर्जाची परतफेड व त्यावरील व्याजाची परतफेडकरीता वित्त विभागाकडून करण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीतून संबंधित लेखाशीर्षखाली देयके कोषागारात सादर करणे, सदर रक्कम राष्ट्रीय आवास बँकेला प्राप्त झाल्याची खात्री करणे याकरीता प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, यांना नियंत्रण अधिकारी तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. प्रधान सचिव (नवि-२) नगर विकास विभाग यांना सदर अधिकार त्यांच्या दुय्यम राजपत्रित अधिका-यांना प्रदान करता येतील.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा सांकेतांक २०२५०११५१५५४१२१८०५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने

(सुनिल शिंदे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,
- २) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ३) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ४) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/ विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ५) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ६) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ७) सर्व सन्माननिय सदस्य, विधानपरिषद/ विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई,
- ८) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई,
- ९) मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- १०) मा. उप मुख्यमंत्री (सार्व. बांधकाम/ सार्व. उपक्रम) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ११) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) प्रधान सचिव (नवि-१/नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर,
- १४) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर,
- १५) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालयीन विभाग (सर्व), मंत्रालय, मुंबई,
- १६) संचालक, लेखा व कोषागारे, (म.रा.) मुंबई,
- १७) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- १८) जनरल मॅनेजर, राष्ट्रीय आवास बँक, मुंबई क्षेत्रीय कार्यालय, तिसरा मजला , बॉम्बे लाईफ बिल्डींग, ४५, वीर नरीमन रोड, फोर्ट मुंबई ४०००१.
- १९) संबंधित वित्तीय संस्था (विभागामार्फत).
- २०) निवड नस्ती -अर्थबळ.
